

De verkeersregels

Afspraken die gelden in het verkeer.

Het verbod

Iets wat niet mag, bijvoorbeeld oversteken als het stoplicht op rood staat.

Het gebod

Iets wat moet, bijvoorbeeld fietsen op het fietspad.

Van richting veranderen

Een andere kant op gaan.

De splitsing

De plaats waar een weg zich in tweeën deelt.

De kruising

De plaats waar twee wegen bij elkaar komen in de vorm van een kruis.

De rotonde

Een rond plein waarop een aantal wegen uitkomt.

De bekeuring

Die krijg je van de politie als je je niet aan de verkeersregels houdt. Je moet dan voor straf geld betalen.

De toegang

De plaats waar je binnenkomt.

Wegens

Doordat.

In het vervolg

Vanaf nu.

In de prak

Als een auto of een fiets kapot is door een aanrijding ligt hij in de prak.

Het voertuig

Met een voertuig vervoer je mensen of dingen.

Bijvoorbeeld een auto, een fiets of een brommer.

De bestelwagen

Een auto die je gebruikt om spullen mee te vervoeren.

De truck

Een vrachtwagen.

De koets

Een voertuig dat wordt getrokken door paarden.

Stapvoets

Langzaam rijden. Je gaat niet veel harder dan iemand die loopt.

Pijlsnel

Heel snel, bliksemsnel.

In aantocht zijn

Als iemand in aantocht is, is hij onderweg. Hij komt er binnenkort aan.

Echter

Maar.

Vervolgens

Daarna.

De weggebruiker

Iemand die op de weg rijdt of loopt.

De versnelling

Als je de auto in een hogere versnelling zet, laat je de motor harder werken. Je kunt dan harder rijden.

Belanden

Toevallig ergens terechtkomen.

Strafbaar

Iets waarvoor je straf kunt krijgen, is strafbaar.

Bijvoorbeeld: iets stelen is strafbaar.

Je straf ontlopen

Je straf op één of andere manier niet krijgen.

Boontje komt om zijn loontje

Je krijgt de straf die je verdient.

De dader

Iemand die iets ergs heeft gedaan wat strafbaar is.

Het slachtoffer

Iemand die iets ergs heeft meegemaakt zonder dat hij daar iets aan kon doen.

Een misdaad begaan

Iets slechts doen wat strafbaar is.

Vergeefs

Zonder dat het iets oplevert.

De cel

Kleine kamer in de gevangenis of het politiebureau waar daders/boeven in worden opgesloten.

De spelregels

De afspraken over wat wel en niet mag in het spel.

De voorrang

Als je voorrang hebt in het verkeer, dan mag je als eerste rijden of oversteken.

De parkeerplaats

De plaats waar je je auto voor een tijdje kunt neerzetten.

Dat slaat nergens op

Dat is onzin.

De zintuigen

*Zintuigen geven je informatie over de wereld om je heen.
Je kunt ermee horen, zien, ruiken, proeven en voelen.*

De reuk

Een van je zintuigen. Met je reuk kun je ruiken.

De tastzin

*Een van je zintuigen. Met je tastzin kun je voelen,
bijvoorbeeld met je handen.*

Het zicht

Een van je zintuigen. Met je zicht kun je zien.

Buitengewoon

Niet gewoon.

Doornormaal

Heel normaal.

Keuren

Kijken of iets goed is, bepalen of iets goed is.

Het gerecht

Het deel van een maaltijd dat in één keer wordt opgediend.

Bepalen

Vaststellen, zorgen dat je iets zeker weet.

Dankzij

Door, met hulp van.

Draaien om

Als iets ergens om draait, dan gaat het daarover, dan is dat het belangrijkste.

Bitter

Een speciale, scherpe smaak. Witlof is bijvoorbeeld bitter.

Slechthorend

Als je niet zo goed kunt horen, ben je slechthorend.

De doventolk

Iemand die voor zijn beroep gesproken taal vertaalt naar gebarentaal.

De gebarentaal

Taal waarbij je praat door middel van gebaren.

Oost-Indisch doof zijn (gezegde)

Je doet net alsof je iets niet hoort, maar eigenlijk hoor je het wel.

Vertalen

Iets van de ene taal omzetten in een andere taal.

Het gehoorapparaat

Een apparaatje waarmee je beter kunt horen.

Het gebrek

Een deel van iemands lichaam dat niet helemaal in orde is.

Het diploma

Een papier waarop staat dat je geslaagd bent voor iets.

Opscheppen

Als je dingen over jezelf vertelt, maar daarbij flink overdrijft.

Reageren

Iets terugdoen of terugzeggen.

Zich concentreren

Als je je aandacht goed bij één ding houdt, concentreer je je.

Sneu

Zielig, jammer.

Scherp

Als je iets scherp ziet, dan zie je iets duidelijk.

Wazig

Als je iets wazig ziet, dan zie je iets onduidelijk.

De lenzen

Kleine, doorzichtige rondjes die je op je ogen doet om beter te zien. Lenzen draag je in plaats van een bril.

De loep

Een bol glas waardoor je kleine dingen een beetje kunt vergroten zodat je ze beter kunt bekijken.

De microscoop

Een apparaat waarmee je kleine dingen heel erg kunt vergroten zodat je ze beter kunt bekijken.

Doodsbang

Heel erg bang.

Onderscheiden

Het verschil zien tussen twee dingen.

Het geintje

Het grapje.

Zichtbaar

Iets wat je kunt zien.

Griezelen

Bibberen van angst, bijvoorbeeld bij een enge film.

Althans

Tenminste.

Gruwelijk

Vreselijk, akelig.

Glimlachen

Lachen zonder je mond open te doen en geluid te maken.

Schateren

Hard en vrolijk lachen.

Het uitgieren

Heel hard lachen met veel lawaai.

Opgelucht

Als je niet meer zenuwachtig of bang bent.

Benauwd

Angstig.

Organiseren

Regelen, zorgen dat iets gebeurt.

De wandeltocht

Een georganiseerde wandeling.

Acuut

Direct, onmiddellijk.

Klokslag

Precies op een bepaalde tijd. Het gebeurde klokslag twaalf uur → het gebeurde precies om twaalf uur.

Hoewel

Dit woord geeft een tegenstelling aan: hoewel het regende, ging de wedstrijd door.

Het geheime wapen

Een ding waarmee je een probleem kunt oplossen, je gebruikt het onverwacht.

Het valt vies tegen

Iets is veel minder leuk of mooi dan je had verwacht.

De stemming

Hoe iedereen zich voelt. Als iedereen vrolijk is, hangt er een goede stemming.

Uitgelaten

Heel blij zijn, je laat dat merken met geluid.

Droevig

Verdrietig.

Bezorgd

Bang zijn dat er iets fout gaat.

De attractie

Iets leuks wat je kunt doen of zien, bijvoorbeeld in een pretpark.

De wildwaterbaan

Een attractie waarbij je met een bootje over wild stromend water vaart.

De achtbaan

Een attractie waarbij je met een treintje over rails rijdt. De rails gaan omlaag of omhoog, of ze maken gekke bochten.

De zweefmolen

Een attractie waarbij je snel ronddraait. De stoeltjes hangen aan touwen, waardoor je gaat zweven als de molen draait.

De excursie

Een uitstapje waarbij je iets leert.

Afzetten

Als iets is afgezet, dan kun je er niet langs, de toegang is afgesloten.

In de fik staan

In brand staan.

Inmiddels

In de tussentijd.

Het paspoort

Een bewijs waarop staat wie je bent, hoe je eruitziet en waar je vandaan komt. Dit neem je mee naar het buitenland.

De douane

Grenspolitie die controleert of mensen of spullen het land in of uit mogen.

De controle

Kijken of iets in orde is.

Slenteren

Langzaam lopen.

Kuieren

Lopen.

Doorstappen

Snel lopen.

De reisleider

Iemand die meereist met een groep mensen op vakantie en alles voor ze regelt.

Diverse

Verschillende.

Het standbeeld

Een beeld van een persoon. Iemand kan een standbeeld krijgen als hij of zij iets bijzonders heeft gedaan.

Voldaan

Tevreden.

Je kijkt je ogen uit

Als je je ogen uitkijkt, dan is er van alles te zien.

De hoogste tijd

Als het de hoogste tijd is, is het echt tijd om iets te gaan doen.

Het verleden

De tijd die voorbij is.

Het heden

De tijd die nu is.

De toekomst

De tijd die nog komt.

De oorlog

Ruzie tussen twee of meer landen.

De vrede

Als er geen oorlog is, is er vrede.

De ellende

Een erg nare toestand.

De samenleving

Alle mensen in een land.

De landverrader

Iemand die in een oorlog samenwerkt met de vijand.

De zoveelste keer

Al heel vaak.

In de loop van

Na een tijdje, tijdens.

De onderduiker

Iemand die zich tijdens een oorlog verstoopt voor de vijand.

Het verzet

De mensen die in een oorlog in het geheim tegen de vijand vechten.

Het geheugen

De plek waar je je herinneringen bewaart.

De herinnering

Een belevenis van vroeger waar je aan denkt.

Vergeetachtig

Als je veel dingen niet kunt onthouden of maar voor korte tijd.

Voorgoed

Voor altijd.

Tijdelijk

Niet voor altijd.

Het schroot

Stukken oud ijzer.

De hersens

Je hersens zitten boven in je hoofd, hiermee kun je denken.

De verpleger

Iemand die in het ziekenhuis voor de zieken zorgt.

Allereerst

De eerste.

Zich afspelen

Gebeuren.

In geuren en kleuren

Iets op een leuke manier, met veel bijzonderheden vertellen.

Aan iemands lippen hangen

Met veel aandacht naar iemand luisteren.

De fabel

Een verzonnen verhaal waarin pratende dieren voorkomen en waarvan je iets leert.

De legende

Oud verhaal over een held dat vaak is verteld.

De voorouders

Je vader en je moeder, maar ook je opa's en oma's en hun ouders.

Het nageslacht

Je kinderen, maar ook je kleinkinderen en achterkleinkinderen.

Het stenen tijdperk

Een tijd heel lang geleden, toen mensen dingen van steen maakten en gebruikten.

De tijdmachine

Apparaat waarmee je door de tijd kunt reizen, naar het verleden of de toekomst. Het apparaat bestaat niet echt.

De tentoonstelling

Plaats waar je historische of mooie dingen kunt bekijken.

Historisch

Alles wat te maken heeft met het verleden.

Hartelijk lachen

Gezellig en vriendelijk lachen.

Het voorwerp

Een ding dat je kunt zien en voelen.

Het archief

Plaats waar films, (oude) boeken en andere voorwerpen bewaard worden.

Stilstaan bij iets

Even over iets nadenken.

De ruimtevaart

Alles wat te maken heeft met het reizen door de ruimte.

De astronaut

Een ruimtevaarder. Iemand die door de ruimte reist.

Het heelal

De ruimte waarin zich de aarde, de planten en de sterren bevinden.

Het ruimteschip

Een voertuig om mee door de ruimte te reizen.

Vastberaden

Als je vast van plan bent om te doen wat je besloten hebt. Je twijfelt niet.

Weifelend

Je weet het niet zeker. Je twijfelt.

De verbeelding

Je fantasie. Iets gebeurt niet echt, maar alleen in je gedachten.

Buitenaards

Iets wat niet van de aarde komt, zoals een maansteen.

De planeet

Een bol in de ruimte die om de zon draait. De aarde is ook een planeet.

Amper

Nauwelijks. Bijna niet.

De enkele reis

Alleen de heenreis, niet de terugreis.

Lanceren

Iets afschieten, iets de lucht in laten gaan. Bijvoorbeeld een raket.

Het ruimtestation

Een ruimtevoertuig waar verschillende astronauten een tijdje blijven om onderzoek te doen.

De aarde

De planeet waar wij op wonen.

De satelliet

Een apparaat dat om de aarde draait. Het maakt foto's van de aarde, of zendt tv-programma's uit.

Het laboratorium

Een grote ruimte waar proeven gedaan worden. Er worden dingen onderzocht.

De wetenschapper

Iemand die voor zijn beroep dingen onderzoekt om steeds meer daarover te weten te komen.

De proef

Een onderzoek(je) naar hoe iets werkt.

Op slag

Opeens.

Het zonnestelsel

De zon en de planeten die om de zon draaien.

De smeerboel

Een vieze troep.

De telescoop

Een soort grote verrekijker waarmee je naar de sterren en planeten kijkt.

Gedeeltelijk

Voor een deel.

Een luchtje scheppen

Even naar buiten gaan.

Spontaan

Als je iets zonder nadenken doet. Het tegenovergestelde van bedachtzaam.

Bedachtzaam

Als je eerst goed nadenkt voor je iets doet. Het tegenovergestelde van spontaan.

Gewichtloos

Zonder gewicht, zoals bijvoorbeeld een astronaut in de ruimte.

Vederlicht

Heel erg licht, zoals een veertje.

Loodzwaar

Heel erg zwaar, zoals een olifant.

Rasecht

Heel echt, helemaal echt.

Het couplet

Een nieuw stuk tekst in een gedicht of liedje.

Het refrein

Een stuk tekst in een gedicht of liedje dat regelmatig terugkomt.

Luchtig

Zonder problemen.

De toestand

Zoals het is.

Zoals het klokje thuis tikt, tikt het nergens

Je voelt je nergens veiliger en beter op je gemak dan in je eigen huis.

De morgenstond heeft goud in de mond

Het is verstandig om vroeg op te staan in plaats van lang door te slapen.

De lichaamstaal

Met je lichaam laten zien hoe je je voelt.

De gezichtsuitdrukking

Met je gezicht laten zien hoe je je voelt. Bijvoorbeeld bos, verdrietig of blij.

De lichaamshouding

De manier waarop je staat, zit of ligt. Hiermee laat je vaak zien hoe je je voelt.

Oeroud

Heel erg oud.

Piepjong

Heel erg jong.

Je verwonderen

Je verbazen.

Inspireren

Iets zo goed of leuk vertellen of doen dat anderen (ook) goede ideeën krijgen of zin krijgen om iets te doen.

De bijlage

Een foto, filmpje of stukje tekst dat je toevoegt aan een e-mail.

Tenminste

In elk geval, althans.

De teleurstelling

Iets valt tegen, omdat het niet is zoals je had gehoopt of verwacht.

Verwijderen

Weghalen.

Het hoofd laten hangen

De moed verliezen, geen zin meer hebben.

De poëzie

Gedichten.

De limerick

Een grappig gedicht van vijf regels.

Het sonnet

Een gedicht van veertien regels. Het gaat vaak over de gevoelens van een dichter.

Zelfverzekerd

Je hebt veel vertrouwen in jezelf. Je aarzelt niet en bent niet onzeker.

Onzeker

Je hebt weinig vertrouwen in jezelf. Je aarzelt en bent niet zelfverzekerd.

Sindsdien

Sinds die tijd.

Illustreeren

Een tekening of foto maken bij een tekst.

Bescheiden

Je bent rustig en hebt geen grote mond. Je schept niet op.

Daarentegen

Maar, echter. Het geeft een tegenstelling aan.

Lief en leed delen

Samen met iemand de leuke en vervelende dingen van het leven delen.

Iemand straal voorbij lopen

Een bekende voorbij lopen zonder dat je (laat merken dat je) hem ziet.

Je tanden bloot lachen

Zo hard lachen dat je tanden te zien zijn.

Excuses aanbieden

Zeggen dat je ergens spijt van hebt, bijvoorbeeld na een ruzie.

Beledigen

Iets zeggen waardoor je iemand pijn doet of boos maakt.

Het scheldwoord

Een woord dat mensen gebruiken om iemand te beledigen.

Nijdig

Heel boos.

Furieus

Heel erg boos, woedend.

Zelden

Bijna nooit.

Oftewel

Anders gezegd.

Denderen

Hard en met veel lawaai rijden of lopen.

Naarmate

*Er verandert iets en iets anders verandert mee.
naarmate je ouders wordt, word je groter.*

Iets op papier zetten

Iets opschrijven om erover na te denken.

Hoog oplopen

Erger worden. Als een ruzie hoog oploopt, wordt de ruzie steeds erger.

Kijk uit je doppen!

'Doppen' wordt gebruikt voor 'ogen'. Het betekent zoiets als: 'Let op wat je doet!'

De recensie

Een tekst waarin iemand zijn mening geeft over een boek, film of toneelstuk.

Het argument

De reden waarom je iets vindt of doet.

Het oordeel

Wat je ergens van vindt, je mening.

Oersaai

Heel erg saai.

Interessant

Iets waar je meer over wilt weten.

De burcht

Een kasteel.

Splijten

Iets in de lengte in stukken slaan of breken. Bijvoorbeeld: een plank splijten.

Overigens

Daar komt nog bij dat ...

De wildernis

Een woest gebied waar geen mensen wonen.

De smaak

Dat wat je mooi en belangrijk vindt. Bijvoorbeeld: je kledingsmaak.

De tijd van je leven hebben

Als je ergens een tijdje bent en je vindt het er geweldig leuk.

Aan de ene kant / aan de andere kant

Je vindt iets, je hebt een mening, maar je bekijkt dingen soms van twee kanten. Bijvoorbeeld wat leuk is en wat niet.

De kwaliteit

Hoe goed of hoe slecht iets (gemaakt) is. De kwaliteit kan goed of slecht zijn.

De kwantiteit

De hoeveelheid die er van iets gemaakt is. De kwantiteit kan groot of klein zijn.

Het informatiemateriaal

Alle materialen (boeken, folders) waarin of waarop informatie staat.

De catalogus

Een boek waarin veel informatie staat over een bepaald onderwerp, bijvoorbeeld alle schilderijen in een museum.

De folder

Een boekje met korte informatie over een onderwerp.

De collectie

De verzameling.

Het kunstvoorwerp

Een beeld, schilderij of iets anders wat door een kunstenaar gemaakt is.

| Tragisch

| *Heel droevig.*

| Het hoogtepunt

| *Het mooiste kunstwerk of het leukste moment.*

| Vrijwel

| *Bijna.*

| In zeer goede staat

| *Als iets er nog heel goed uitziet en ook nog goed werkt.*

| Grote ogen opzetten

| *Heel verbaasd kijken.*

De beeldende kunst

Alle kunst die je kunt zien of aanraken. Bijvoorbeeld schilderijen, standbeelden of foto's.

De schilderkunst

Schilderijen gemaakt door kunstenaars.

De beeldhouwkunst

Standbeelden gemaakt door kunstenaars.

De overeenkomst

Iets wat hetzelfde is als je het vergelijkt met iets of iemand anders.

Enigszins

Een beetje. Bijvoorbeeld: ik was enigszins in de war.

Met uitzondering van

Behalve. Bijvoorbeeld: Hein speelt elke dag buiten, met uitzondering van zondag.

De schulden

Het geld dat je nog terug moet betalen.

Bankroet

Als je je schulden niet meer kunt betalen. Je hebt geen geld meer (op de bank).

De architect

Iemand die nieuwe gebouwen bedenkt en tekent.

De schutter

Iemand die schiet met een geweer.

Een drukte van belang

Heel erg druk.

De wacht houden

Opletten en bewaken.

De verpleegkundige

Iemand die zieken verzorgt.

De chirurg

Een dokter die mensen opereert.

De fysiotherapeut

Iemand die als beroep mensen oefeningen laat doen met hun lichaam om weer gezond te worden.

De imker

Iemand die als beroep bijen houdt.

De dierenarts

Een dokter voor dieren.

De geitenfokker

Iemand die voor zijn beroep geiten houdt.

Deskundig

Als je ergens verstand van hebt, ben je deskundig.

Legen

Leegmaken

Bloed afnemen

Een beetje bloed uit iemands lichaam halen om te onderzoeken of iemand ziek is.

Verschoneren

Schone lakens op een bed doen of schone kleren aandoen.

Ergens aan toekomen

De tijd vinden om iets te doen.

Wringen

Als iets krap zit, wringt het.

De opleiding

Iemand die een opleiding volgt, gaat naar school of leert een vak.

De kennis

Iets wat je goed weet.

Het getuigschrift

Een brief van je werkgever waar in staat hoe je je werk hebt gedaan.

De baan

Het werk dat je doet.

De vaardigheid

Iets wat je goed kunt.

De fopwinkel

Een winkel waar je spullen kunt kopen om grappen mee uit te halen.

Ontploffen

Iets springt met een knal uit elkaar.

Het niespoeder

Fijngemalen stof waarmee je iemand kunt laten niezen.

Behalen

Iets bereiken doordat je er je best voor hebt gedaan.

De winst

Je verkoopt iets voor meer geld dan je er zelf voor hebt betaald. Het geld dat je overhoudt, noem je de winst.

Jong geleerd, oud gedaan

Wat je in je jeugd leert, kan de rest van je leven nuttig zijn.

Ergens in uitblinken

Iets heel goed kunnen.

De professional

Iemand die iets doet voor zijn beroep.

De amateur

Iemand die iets doet voor zijn plezier.

Het tekenmateriaal

Spullen om mee te tekenen

Het waskrijt

Gekleurde stiften gemaakt van vette stof.

De fineliner

Pen die lijkt op een viltstift, maar dunner schrijft.

De houtskool

Verbrand hout, waarmee je zwart kunt tekenen.

De striptekenaar

Iemand die stripverhalen tekent.

De diskjockey

Iemand die muziek draait, bijvoorbeeld op de radio of op een feest.

De aanleg

Als je iets goed kunt zonder dat je er veel moeite voor hoeft te doen. Aanleg is een ander woord voor talent.

Schoenmaker, blijf bij je leest

Dit zeg je tegen iemand als hij zich bemoeit met iets waar hij geen verstand van heeft.

De sluiswachter

Iemand die een sluis bedient. Een sluis is een deur die water tegenhoudt.

Dat is niet mijn ding

Dit zeg je als je ergens niet goed in bent of ergens niet van houdt.